

Lausuntoyhteenveto

19.8.2024

VN/13572/2024

VN/13572/2024-VM-34

Lausuntoyhteenveto; Luonnos valtioneuvoston asetukseksi valtionavustustoiminnan tietovarantoon tallennettavista vähimmäistiedoista sekä tietojen julkaisemisesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Asetusmuutosehdotusluonnos oli lausunnoilla 15.5.-25.6.2024. Lausuntopyyntöön saapui yhteensä 28 vastausta. Vastaajista kuusi ilmoitti, ettei lausuttavaa ole. Lausunnonantajista 19 oli valtionapuviranomaisia tai lain nojalla avustuksia myöntäviä. Kahdeksan ministeriötä antoi lausunnon. Lausunnonantajista kolme edusti valtionavustusten saajia (järjestöjä). Liitteessä 1 on lista lausunnonantajista.

Lausunnoissa kannatettiin yleisesti ehdotusluonnoksen tavoitteita selkeyttää vähimmäistietojen toimittamista, parantaa valtionavustuksia koskevaa tietopohjaa ja valtionavustustoiminnan läpinäkyvyyttä sekä Tutkiavustuksia .fi-palvelussa julkaistavien tietojen hyödynnettävyyttä. Esimerkiksi kokonaan kielteisen avustuspäätösten käyttötarkoituksia ja alueellista kohdentumista koskevien tietojen toimittamista ja julkaisemista kannatettiin avustustoiminnan läpinäkyvyyttä lisäävänä ehdotuksena.

Lausunnoissa tuotiin esille, että ehdotuksen vaikutuksia valtionapuviranomaisten ja lain nojalla avustuksia myöntävien työmäärän lisääntymiseen tulisi arvioida tarkemmin. Lausunnoissa korostui yleinen huoli tietojen toimittamiseen liittyvän hallinnon työmäärän lisääntymisestä. Myös avustuksen saajia edustavat tahot kiinnittävät huomiota siihen, että lisääntyvä työmäärä ei saa vaikuttaa valtionavustuksiin liittyvän valmistelutyön laatuun tai esimerkiksi avustushakemusten käsittelyaikoihin. Kahdessa lausunnossa (Taitteen edistämiskeskus, Suomen elokuvasäätiö) todettiin, että manuaalista työtä ei ole nykytilanteessa mahdollista lisätä. Avustuksen EU-taustaisuutta ja valtioneuvoston toimittamisen mainittiin aiheuttavan manuaalista työtä (opetus- ja kulttuuriministeriö).

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

Lausunnoissa tuotiin esille automaation ja integraatioiden hyödyntäminen vähimmäistietojen toimittamisessa sekä päällekkäisen työn välttäminen (EURA2021 ja yritystukien tietopalvelu). Lausunnoissa huomautettiin, että koska Hallinnoiavustuksia.fi-palvelun käyttöönotot ovat alkuvaiheessa, suuri osa avustuksista hallinnoidaan edelleen yhteisten palvelujen ulkopuolella ja tietojen toimittamisvelvollisuus koskee suurta osaa valtionapuviranomaisista jatkossakin. EU-taustaisen avustusten osalta todettiin, että näköpiirissä ei ole yhteiseen järjestelmään siirtyminen kovin nopeasti. Lausunnoissa tuli myös laajasti esille, että tietojen toimittamiseen tarvitaan selkeää ohjeistusta, koulutusta ja neuvontaa ja että tällainen tuki voisi osaltaan vähentää työmäärää.

Lausunnoissa kommentointiin yleisesti toimitettavien vähimmäistietojen alaa ja korostettiin, että tulee arvioida kriittisesti ja perusteellisesti, mitkä ovat tietojohtamisen ja muiden tietotarpeiden kannalta tarvittavia tietoja. Todettiin myös, että tavoitteena tulee olla Tutkiavustuksia.fi-palvelun pitäminen teknisesti yksinkertaisena ja tietomäärältään kohtuullisena. Tietosisällön mahdollisina kehittämistarpeina mainittiin avustusten ulkomaille kohdentuminen ja käyttöaika.

Lausuntoihin sisältyi useita huomioita liittyen nykyiseen ja tulevaan Valtiokonttorin vastuulla olevaan tietojen toimittamisen toteutukseen. Lausunnoissa todettiin esimerkiksi, että aiheutuvan työmäärän kannalta on tärkeää, että vähimmäistiedot voidaan toimittaa mahdollisimman vapaamuotoisesti. Huomiota liittyi muun ohella tietojen toimittamiseen kolmella kielellä, esikatselumahdollisuuteen, yhteisrahoitteiseen toimintaan, kokonaan ja osittain EU-taustaisten avustusten erottamiseen sekä avustuksen alueellista kohdentumista koskevan tiedon sisältöön.

Lausunnoissa oli eräitä säännöskohtaisia huomioita: sen selventäminen, että haettua käyttötarkoitusta ja alueellista kohdentumista koskevat tiedot tulisi toimittaa ainoastaan silloin, kun avustusta ei ole myönnetty sekä sen selventäminen, että henkilötietojen toimittamisesta ja julkaisemisesta säädetään valtionavustuslaissa.

Lausunnoissa kiinnitettiin huomiota luonnoksessa ehdotettuun asetusmuutoksen voimaantuloon ja siihen, että Valtiokonttorille tulee varata riittävästi aikaa tarvittavien järjestelmämuutosten toteuttamiseen sekä ohjeistuksen päivittämiseen ja neuvontaan. Ehdotettua aikataulua pidettiin haasteellisena ja vaativana esimerkiksi ottaen huomioon tiedossa oleva järjestelmätoimittajan vaihtuminen syyskuussa 2024. Valtiokonttori lausui, että järjestelmämuutosten laadukkaan toteutuksen varmistamiseksi asetuksen voimaantuloa olisi hyvä siirtää vuoden 2025 alkuun.

Liite 1. Lausunnonantajat

Föbundsarenan
Keski-Pohjanmaan liitto
Liikenne- ja viestintäministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
Oikeusministeriö
Opetushallitus
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Savon liitto
Puolustusministeriö
Rajavartiolaitos
Satakuntaliitto
Sisäministeriön kansainvälinen yksikkö
Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA
Sosiaali- ja terveysministeriö
Suomalaiset Kehitysjärjestöt - Finnish Development NGOs (Fingo Ry)
Suomen elokuvasäätiö
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
Suomen nuorisovaltuuskunta ry
Taiteen edistämiskeskus
Terveystieteiden tutkimuskeskus
Traficom
Työ- ja elinkeinoministeriö
Valtiokonttori
Valtioneuvoston kanslia
Varsinais-Suomen liitto
Ympäristöministeriö